

Številka: 013-14/2023/52

Datum: 8. 7. 2025

Zadeva: Zapisnik 2. seje Sveta za živinorejo

Druga seja Sveta za živinorejo (v nadaljnjem besedilu: Svet) je potekala 8. 7. 2025, na MKGP Dunajska cesta 22, Ljubljana in je trajala od 14.00 do 18.15 ure.

Prisotni člani Sveta: prof. dr. Marija Klopčič, doc. dr. Špela Malovrh, doc. dr. Silvester Žgur, mag. Danijela Bojkovski, doc. dr. Maksimiljan Brus, ga. Jana Tavčar, g. Primož Kokovica, prof. dr. Janko Mrkun, g. Danilo Potokar, dr. Jože Verbič, mag. Andrej Kastelic, g. Tomo Wankmuller, g. Igor Stanonik, mag. Stane Bergant, dr. Peter Kozmus, g. Rok Suhodolnik, g. Alojz Varga in g. Klemen Brglez.

Odsotni člani Sveta: g. Roman Savšek in g. Denis Hrga.

Ostali prisotni: g. Kunšič Boris, ga. Urška Srnec, ga. Damjana Grobelšek, ga. Vida Znoj, g. Gorazd Gruntar, ga. Tajda Trbovšek, g. Jože Smolinger, dr. Katarina Jamnik Cerkl, ga. Nataša Gorišek, g. Gregor Ogrizek, g. Klemen Turk, g. Slavko Vrhovec, g. Aleksander Ozmec, g. Janez Kastelic, ga. Jedrt Maurer Werning, v.d. generalnega direktorja Direktorata za kmetijstvo Simona Vrevc, dr. Gašper Kosec, g. Andrej Šalika, ga. Melita Sinjur, ga. Mateja Cugmas.

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Pregled in potrditev zapisnika 1. seje Sveta za živinorejo
3. Nagovor državne sekretarke
4. Potrditev rejskih programov: lisasta pasma, slovenski hladnokrvni konj, quarter konj, appaloosa konj, paint konj, lipicanski konj, šetlandski poni
5. Vključitev rejskih programov v STRP
6. Zaščita slovenske živinoreje – potrebni ukrepi v situaciji bolezni parkljevke in slinavke, prašičje kuge, ptičje gripe, bolezni modrega jezika
7. Kastracija prašičev
8. Odstrel divjadi in zveri
9. Razno

Predsednica je uvodoma pojasnila, da se državna sekretarka ga. Maša Žagar seje ne bo udeležila zaradi bolezni, bo pa na seji prisotna v.d. direktorja Direktorata za kmetijstvo ga. Simona Vrevc. Nadalje so se prisotni seznanili z informacijo, da je nova sekretarka Sveta ga. Mateja Cugmas.

Ad 1. Potrditev dnevnega reda seje

Predsednica Sveta je ugotovila, da je seja sklepčna.

Predstavljen je bil dnevni red seje. Podan je bil predlog, da se vrstni red obravnave točk dnevnega reda spremeni, in sicer bo sledila obravnava točk v naslednjem vrstnem redu 1., 2., 3., 8., 6., 7., 4. in 5. točka.

Sklep št. 1: Dnevni red 2. seje Sveta za živinorejo je bil soglasno potrjen.

Ad 2. Pregled zapisnika 1. seje Sveta za živinorejo

Predsednica sveta je predstavila sprejete sklepe 1. seje Sveta ter ugotovila, da so odprte naslednje zadeve:

Sklep št. 3: Na predlog članov Sveta za živinorejo je bila ministrica zaprosena za določitev termina srečanja ožje skupine predstavnikov strokovnih služb in rejskih organizacij, na katerem bodo ministrstvu predstavili potrebe za povečanje sofinanciranja izvajanja strokovnih nalog v živinoreji z vidika zagotavljanja večje konkurenčnosti v živinoreji ter zasledovanju zelenega dogovora.

V.d. direktorice Direktorata za kmetijstvo ga. Simona Vrevc je pojasnila, da je smiselno, da se sestanek skliče po poletnih počitnicah, ko se bo pripravljala koncesijska pogodba za naslednje petletno obdobje.

Sklep št. 6: Svet za živinorejo predlaga, da Ministrstvo skliče sestanek z Ministrstvom za naravne vire, s katerim je potrebno najti ustrezne rešitve glede vzdržne velikosti populacij zveri. Svet predlaga, da se sestanka udeležijo predstavniki sveta za živinorejo.

Razprava je potekala v okviru točke 8.; člani Sveta so vztrajali pri realizaciji sklepa št. 6 iz 1. seje Sveta.

Sklep št. 7: Svet za živinorejo predlaga, da se Ministrstvo aktivno vključi v reševanje problematike velikih zveri. Ministrstvo naj oblikuje izhodišča za pripravo argumentov za zmanjšanje populacije zveri in oceno negativnih posledic zveri na kmetovanje na OMD območjih, na ohranjanje kulturne krajine in turizem ter biodiverziteto.

Razprava je potekala v okviru točke 8., pojasnjeno je bilo, da aktivnosti vezane na škodo zaradi divjadi in zveri potekajo.

Sklep št. 8: Svet za živinorejo predlaga, da se z Ministrstvom sestanejo glede iskanja rešitev za sofinanciranje rejskih organizacij. Predlaga se sprememba Uredbe za sofinanciranje delovanja nevladnih organizacij v živinoreji.

Ga. Simona Vrevc je pojasnila, da bo Uredba vezana na financiranje nevladnih organizacij objavljena 18.7.2025. V uredbi bo poseben sklop B, ki se nanaša na delovanje rejskih organizacij, pri čemer bo zgornja meja podpore 15.000 €. Predsednica sveta za živinorejo je opozorila, da je pri rejskih organizacijah ključnega pomena, da okrepijo svoje znanje, zato je nujno, da se v okviru razpisa financira tudi izobraževanja, strokovne ekskurzije, usposabljanja, udeležbe na strokovnih dogodkih. Dogovorjeno je bilo, da Ministrstvo pripravi pojasnila in jih posreduje članom.

Sklep št. 2: Zapisnik 1. seje Sveta za živinorejo je bil soglasno potrjen.

Ad 3. Nagovor ministrice (v njeni funkciji v.d. direktorja Direktorata za kmetijstvo ga. Simona Vrevc)

Prisotni so se seznanili z informacijo, da je trojček zakonov (Zakon o kmetijstvu, Zakon o hrani in Zakon o varni hrani in krmi) v zakonodajnem postopku. Glede Predloga Zakona o kmetijstvu bo v septembru potekala javna predstavitev mnenj. Medtem je Predlog Zakona o zaščiti živali že v zakonodajnem postopku, in sicer je v tretji obravnavi v Državnem zboru, seja na kateri bo predvidoma potrjen bo potekala 18.7.2025. Glede novega Zakona o kmetijstvu je bilo pojasnjeno, da se uvaja nova javna služba na področju tehnologij v živinoreji, s katero se bo naslovalo predvsem vsebine vezane na trajnostno živinorejo. Nadalje so se prisotni seznanili z informacijo

o pripravi vizije kmetijstva v Sloveniji 2040. Jeseni bodo potekale delavnice, katerih rezultati bodo predstavljali osnovo dokumenta. Ključnega pomena je, da se z Vizijo skuša nasloviti vse akterje v prehranski verigi in jih med sabo povezati. Na EU ravni je v obdobju od zadnje seje pričela z delom nova sestava Evropske komisije. Pričakuje se spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, ki bodo po pričakovanjih prinesle tudi določene poenostavitve za kmete. Na Ministrstvu se pripravlja četrta sprememba Strateškega načrta, in sicer se bo v okviru IRP29 »Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanja nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali«, upoštevalo le nadstandardne zahteve za notranjo hlevsko površino na žival, brez zahtev glede površine hlevskih izpustov.

V nadaljevanju je potekala razprava članov v okviru katere so izpostavili problematiko gradnje novih hlevov v urbanih naseljih. Vse pogostejše se dogaja, da prostora za gradnjo hlevov s katerimi bi dosegali standarde za dobrobit živali ni, hkrati pa tudi možnosti, da se gradnja izvede na kmetijskih zemljiščih ni, zato je bil podan predlog, da se razmisli o uvedbi spremembe namembnosti zemljišč ter pohitritev postopkov pri sprejemanju OPN na občinah. Izpostavljeni so bili razpisi za gorske kmetije, ki so po mnenju članov diskriminatorni do manjših kmetij, saj ne dosegajo razpisnih pogojev glede površin. Člani so poudarili tudi obsežno administracijo, ki jo morajo voditi kmetje. Nujen je razmislek o ukinitvi številnih poročil in evidenc ter o poenostavitvi postopkov. Izpostavljeno je bilo še vprašanje glede ustreznih tal v hlevih, člani so izpostavili potrebo po uvedbi podpor, ki bi se namenile tudi za hleve z rešetkami.

Predstavniki Ministrstva so pojasnili, da je Ukrep gradnje hlevov bil oblikovan 2021 s konsenzom, in sicer je zahteva glede prepovedi rešetak nad odprtimi gnojnimi jamami zapisana v Strateškem načrtu, saj se s tem zasleduje nadstandard. Reja na rešetkah se je tudi v drugih državah začela zmanjševati. Glede umeščanja v prostor je bilo pojasnjeno, da je priprava OPN-jev v pristojnosti občin, zato je tukaj potrebno sodelovanje z njimi. Dejstvo pa je, da Ministrstvo zasleduje cilj zaščite kmetijskih zemljišč, zato je potrebno iskati na tem področju ustrezno ravnotežje.

Ad 8. Odstrel divjadi in zveri

Glede škod, ki jih zveri in divjad (predvsem šakal) povzročajo, je bilo pojasnjeno stanje na terenu. Na kmetijah, kjer so utrpeli škodo zaradi zveri, so posledice katastrofalne, pogosto se dogaja, da se na teh kmetijah opušča rejo živali. Člani Sveta za živinorejo so pojasnili, da vztrajajo na sklepih, ki so bili sprejeti na prvi seji Sveta za živinorejo (potekala je septembra 2024). V razpravi so opozorili na dejstvo, da je bil na ravni EU, s spremembo Direktive o habitatih, ki sledi posodobljeni Bernski konvenciji, spremenjen varstveni status volka. Pričakuje se, da bo tudi Slovenija sledila tej spremembi in da bo ustrezno temu spremenjen status volka.

Predstavniki Ministrstva so pojasnili, da je upravljanje z zvermi (volkom) v pristojnosti Ministrstva za naravne vire in prostor ter da Ministrstvo za kmetijstvo z njimi aktivno sodeluje. Konec junija 2025 je potekal skupni sestanek na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, kjer so bile predstavljene rešitve glede medveda ter sestanek interventne skupine glede volkov. Pojasnjeno je bilo, da so bili na nacionalni ravni sprejeti nov Dvoletni načrt za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v lovsko-upravljavskih območjih, nova Strategija ohranjanja in upravljanja volka ter nov Akcijski načrt za upravljanje volka. Sprejeta je bila tudi novela Zakona o divjadi in lovstvu, ki določa, da se odškodninska odgovornost Republike Slovenije za škodo, ki jo povzroča šakal s statusom lovne divjadi, podaljša do 1. septembra 2029. V nadaljevanju je potekala še razprava glede namnožitve šakala in odstrela, ki pa je zelo zahteven.

Sklep št. 3:

Svet za živinorejo daje pobudo, da država zniža varstveni status volka na nacionalni ravni in se ustrezno s tem spremeni Strategija upravljanja z volkom.

Sklep je bil sprejet soglasno.

Točka 6: Zaščita slovenske živinoreje – potrebni ukrepi v situaciji bolezni parkljevke in slinavke, prašičje kuge, ptičje gripe, bolezni modrega jezika, vozličasti dermatitis ...

Direktorica Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ga. Vida Znoj je podala pojasnila glede ukrepov v primeru različnih prenosljivih bolezni živali.

Glede ukrepov in nadzora zaradi slinavke in parkljevke na mejnih prehodih ter transporta živali je bilo pojasnjeno, da so vse države, ki so prijavile izbruhe SIP letos spomladi, bolezen uspešno zatrle. Posebni ukrepi za preprečevanje vnosa tako niso več potrebni. Glede premikov živali je bilo pojasnjeno, da za premike živali znotraj države ni posebnih ukrepov. Vsekakor morajo rejci pri izvajanju dejavnosti dosledno izvajati biovarnostne ukrepe, saj lahko le na ta način preprečijo morebiten vnos bolezni v svoje reje oziroma preprečijo širjenje bolezni. Za premike živali iz drugih držav članic veljajo predpisani pogoji za trgovanje, ki so odvisni od vrste živali. Premiki živali iz območij, ki so pod omejitvami zaradi pojavov bolezni, so prepovedani.

Glede cepljenja proti modrikastemu jeziku je bilo pojasnjeno, da se je v zadnjih letih pokazalo veliko nasprotovanje rejcev cepljenju živali. Glede na situacijo v zvezi z boleznijo modrikastega jezika v Sloveniji in v drugih državah članicah EU je Uprava pozvala rejce (preko KGZS), da se, v kolikor so zainteresirani za preventivno cepljenje goveda in drobnice proti BTV, čimprej obrnejo na svojega veterinarja oziroma veterinarsko organizacijo, da bi zagotovili zadostno količino primerne cepiva. Odziv je bil zelo majhen.

Glede cepiva za sev 4, pa je bilo pojasnjeno, da je Uprava zagotovila določeno količino cepiva proti BTV 4, ki je že v državi in na razpolago za rejce. Cepivo bo v prvi vrsti namenjeno tistim rejcem, ki so se odzvali na poziv Uprave in izkazali interes.

V zvezi z vozličastim dermatitisom je bilo pojasnjeno, da se je že sestalo državno središče za nadzor bolezni, ki je preučilo situacijo in sprejelo nekatere ukrepe. Določeno je bilo območje, na katerem se z namenom zgodnjega odkrivanja bolezni izvajajo klinični pregledi obratov z govedom (20 km pas vzdolž meje z Italijo). Pregledi se bodo izvajali tedensko. O bolezni in ukrepih so bili obveščeni deležniki, pripravljen je bil tudi že informativni material, prav tako se bo pripravilo izobraževanje, ki bo dostopno preko spleta. Tudi nabava cepiva je že v teku.

Točka 7: Kastracija prašičev

Člani Sveta so pojasnili, da se v noveli Zakona o zaščiti živali s 17. členom dodaja anestezija pri kastraciji. Podan je bil predlog, da se najde način in zagotovi dostopnost do sredstev, da bi pujske do starosti 7 dni lahko kastrirali z anestezijo ali analgezijo rejci sami z opravljenim ustreznim tečajem. Potrebno je pripraviti program izobraževanja po zgledu sosednjih držav za rejce oz. oskrbnike in ga izvesti, da bodo usposobljeni za kakovostno izvajanje kastracije. Za uvedbo kirurške kastracije z anestezijo in/ali analgezijo bi bilo potrebno zagotoviti potrebno prehodno obdobje, da bi se rejci usposobili. Člani so opozorili še na stroške, ki jih bo nova določba prinesla rejcem, zato bi bilo potrebno poiskati rešitev ustreznega financiranja kastracije v prihodnje. Izpostavljeno je bilo še izvajanje biovarnosti v primerih, ko bo veterinar na isti dan opravil več kastracij na različnih kmetijah.

Pojasnjeno je bilo, da je zakon v tretji obravnavi v zakonodajnem postopku in do sedaj glede te določbe ni bilo vloženega nobenega amandmaja, to pomeni, da tudi v nadaljevanju postopka vlaganje amandmajev k temu členu ni več mogoče. Glede vsebine člena je bilo pojasnjeno, da se zasleduje s tem nadstandard, predvideno je dvoletno sofinanciranje izvajanja kastracije. Opozorjeno je bilo, da z narkotiki rejci sami ne morejo delati, za izvedbo lokalne anestezije pa v

Sloveniji ni registriranih zdravil, saj Slovenija predstavlja premajhen trg. Pojasnjeno je še bilo, da je bila oblikovana medresorska delovna skupina na Ministrstvu za zdravje, kjer bodo poskusili rešiti težave vezane na pridobivanje ustreznih zdravil.

Dogovorjeno je bilo, da bo članom sveta posredovano strokovno mnenje Veterinarske fakultete glede kastracije pujskov.

Sklep št. 4 :

Svet za živinorejo se je seznanil s problematiko kastracije pujskov, ki jo uvaja 17. člen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali in predlaga, da se najde ustrezen rešitev za kastracijo pujskov do 7. dneva starosti na način, da lahko to opravljajo ustrezno usposobljeni rejci.

Sklep je bil sprejet soglasno.

Ad. 4 Potrditev rejskih programov: lisasta pasma, slovenski hladnokrvni konj, quarter konj, appaloosa konj, paint konj, lipicanski konj, šetlandski poni

Rejski program za govedo lisaste pasme:

Rejski program je bil na kratko predstavljen. Pojasnjeno je bilo strokovno mnenje ocenjevalcev in priporočila. Posodobitve vezane na priporočila mora rejsko društvo poslati g. Andreju Šaliki na MKGP, ki bo izdal tudi odločbo za priznanje spremembe rejskega programa.

Sklep št. 5:

Člani Sveta za živinorejo potrjujejo predlagane spremembe rejskega programa za govedo lisaste pasme in predlagajo, da se rejski program za lisasto pasmo vključi v Skupni temeljni rejski program.

Sklep je bil sprejet soglasno.

Rejski program za slovenskega hladnokravnega konja:

Rejski program je bil na kratko predstavljen. Pojasnjeno je bilo strokovno mnenje ocenjevalcev in priporočila. Posodobitve vezane na priporočila mora rejsko društvo poslati g. Andreju Šaliki na MKGP, ki bo izdal tudi odločbo za priznanje spremembe rejskega programa. Strokovno mnenje za RP je pozitivno.

Sklep št. 6:

Člani Sveta za živinorejo potrjujejo predlagane spremembe rejskega programa za pasmo slovenski hladnokrvni konj in predlagajo, da je rejski program za pasmo slovenski hladnokrvni konj še naprej vključen v Skupni temeljni rejski program.

Sklep je bil sprejet soglasno.

RP za pasme ameriški quarter konj, appaloosa konj, ameriški paint konj:

Podana je bila kratka predstavitev rejskih programov vseh treh omenjenih pasem. Strokovno mnenje ocenjevalcev za vse tri rejske programe je pozitivno. Pojasnjeno je bilo, da bodo strokovna mnenja rejskim organizacijam poslana, tako da bodo lahko ustrezno glede na priporočila ocenjevalcev programe tudi dopolnili. Izpostavljeno je bilo vprašanje glede kastratov in vključenosti v rodovniško knjigo.

Sklep št. 7:

Člani Sveta za živinorejo potrjujejo predlagane spremembe rejskega programa za pasme ameriški quarter konj, appaloosa konj in ameriški paint konj ter predlagajo, da se vsi trije rejski programi za ameriški quarter konj, appaloosa konj in ameriški paint konj vključijo v Skupni temeljni rejski program.

Sklep je bil sprejet soglasno.

Rejski program za šetlandskega ponija:

Predstavljen je bil rejski program za šetlandskega ponija. Strokovno mnenje ocenjevalcev za RP je pozitivno. Opozorjeno je bilo, da se izvajanje rejskega programa prenaša iz Veterinarske fakultete na Slovensko združenje rejcev ponijev.

Sklep št. 8:

Člani Sveta za živinorejo potrjujejo predlagan rejski program za šetlandskega ponija in predlagajo, da je rejski program za šetlandskega ponija še naprej vključen v Skupni temeljni rejski program.

Sklep je bil sprejet soglasno.

Rejski program za lipicanskega konja

Predstavljen je bil rejski program za lipicanskega konja.

V okviru razprave je bilo opozorjeno na ožigosanje konjev in dobrobit živali. Pojasnjeno je bilo, da je v strokovnem mnenju podan predlog izločitve možnosti dodatnega označevanja konjev z vročim ožigosanjem. Ministrstvo se s predlogom izločitve strinja. Predstavniki rejskega društva so pojasnili, da živali sicer že vrsto let ne ožigosajo več, bo pa to ostalo navedeno v rejskem programu.

Sklep št. 9:

Člani Sveta za živinorejo potrjujejo predlagane spremembe rejskega programa za pasmo Lipicanec in predlagajo, da je rejski program še naprej vključen v Skupni temeljni rejski program.

Sklep je bil sprejet soglasno.

G. Šalika je opozoril, da morajo člani društev poslati ostale rejske programe, ki jih je potrebno še prilagoditi EU Uredbi do 15.9.2025.

Ad. 5 Vključitev rejskih programov v STRP za obdobje 2026-2030

Pojasnjeno je bilo, da se 31. 12. 2025 zaključi obdobje vključitve potrjenih rejskih programov v STRP in Zakon o živinoreji določa, da Svet za živinorejo poda strokovno mnenje glede vključitve rejskih programov v STRP. Predlaga se vključitev 48 pasem.

Sklep št. 10:

Svet za živinorejo predlaga, da se v skupni temeljni rejski program za obdobje 1. 1. 2026 do 31. 12. 2030 vključijo rejski programi odobreni s strani ministrstva za pasme (linije/hibride):

- govedoreja: cikasto govedo, rjava pasma, črno-bela pasma, lisasta pasma, limuzin pasma, šarole pasma, angus in škotsko višavsko govedo;
- ovčereja: jezersko solčavska ovca, belokranjska pramenka, istrska pramenka, oplemenjeno jezersko solčavska ovca, bovška ovca, oplemenjena bovška ovca, teksel, dorper, suffolk in ile de France;

- kozjereja: drežniška koza, burska koza, slovenska srnasta koza, slovenska sanska koza in anglo-nubijska koza;
- prašičereja: krškopoljski prašič, slovenska landrace – linija 11, slovenski veliki beli prašič, pietrain, slovenska landrace – linija 55, hibrid 12, hibrid 21 in hibrid 54;
- konjereja: lipicanski konj, slovenski hladnokrvni konj, posavski konj, haflinški konj, kasaški konj, ljutomerski kasač, arabski konj, arabski polnokrvni konj, angleški polnokrvni konj, islandski konj, šetlandski poni, slovenski toplokrvni konj, bosanski planinski konj, quarter konj, appaloosa konj in paint konj;
- čebelarstvo: kranjska čebela.

Sklep je bil sprejet (1 član vzdržan, ostali so glasovali ZA).

Ad 9. Razno

Izpostavljeno je bilo Ukrepanje v primerih izbruhov bolezni, ki bi morala biti ustrežnejša.

Naslednja seja Sveta za živinorejo bo predvidoma v sredini oktobra 2025.

Seja se je zaključila ob 18:10 uri.

prof. dr. Marija Klopčič
predsednica Sveta za živinorejo

Zapisala:
Mateja Cugmas

Priloga:

- Lista prisotnih

Poslati: članom Sveta za živinorejo po e-pošti